

Posvet o spremembah postopkov sofinanciranja, spremljanja in izvajanja raziskovalne dejavnosti v RS

Dr. Vito Turk

Predsednik ZS ARRS

SAZU, 26.februar 2015

Sporočilo Evropske Akademije - AE (London), Akademije Mladih Evrope - YAE (<http://yacadeuro.org>) in EMBO (Heidelberg)

- Tri organizacije so podale **izjavo ob načrtovanem znižanju sredstev v vrednosti 2,7 milijarde EUR namenjenih za področju inovacij v H2020.**
Ta sredstva sestavljajo:
 - **544 milijonov** sredstev iz financiranja odlične znanosti (ERC, Marie Curie, Future and Emerging technologies itd.)
 - **2,156 milijarde EUR** zajema znižanje sredstev iz "Societal Challenges" in "Industrial Leadership"
 - **Skupna sredstva v vrednosti 2,7 milijarde EUR bi prenesli na Evropski Fond za Strateške Investicije (EFSI).**

Young Academy of Europe povdarja, da je to **hud udarec za bazične raziskave** in predlagajo, da se poišče alternativne finančne rešitve za EFSI, ki bodo manj prizadele bodočnost Evrope. Povdarjajo, da **H2020** precizno in ravnotežno financira bazične in aplikativne raziskave. Nasprotno temu pa predstavlja EFSI eksperiment, ki bo verjetno močno prizadel financiranje bazičnih raziskav in s tem porušil to ravnotežje. S tem se ruši tudi dolgoročna in vitalno pomembna stabilnost financiranja.

Posebej bodo te predlagane spremembe prizadele bazične raziskave v mnogih Južno Evropskih državah. Pridobitev ERC projektov postaja kriterji za pridobitev stalnih mest na večini Evropskih univerz. Rezanje ERC projektov pomeni za ta del Evrope beg možganov, ki bodo zapustili EU ali tudi znanost.

**Ali si lahko dovolimo izguba naših najboljših talentov?
Povdarja YAE in podpira AE London in EMBO!**

Financirani ERC projekti

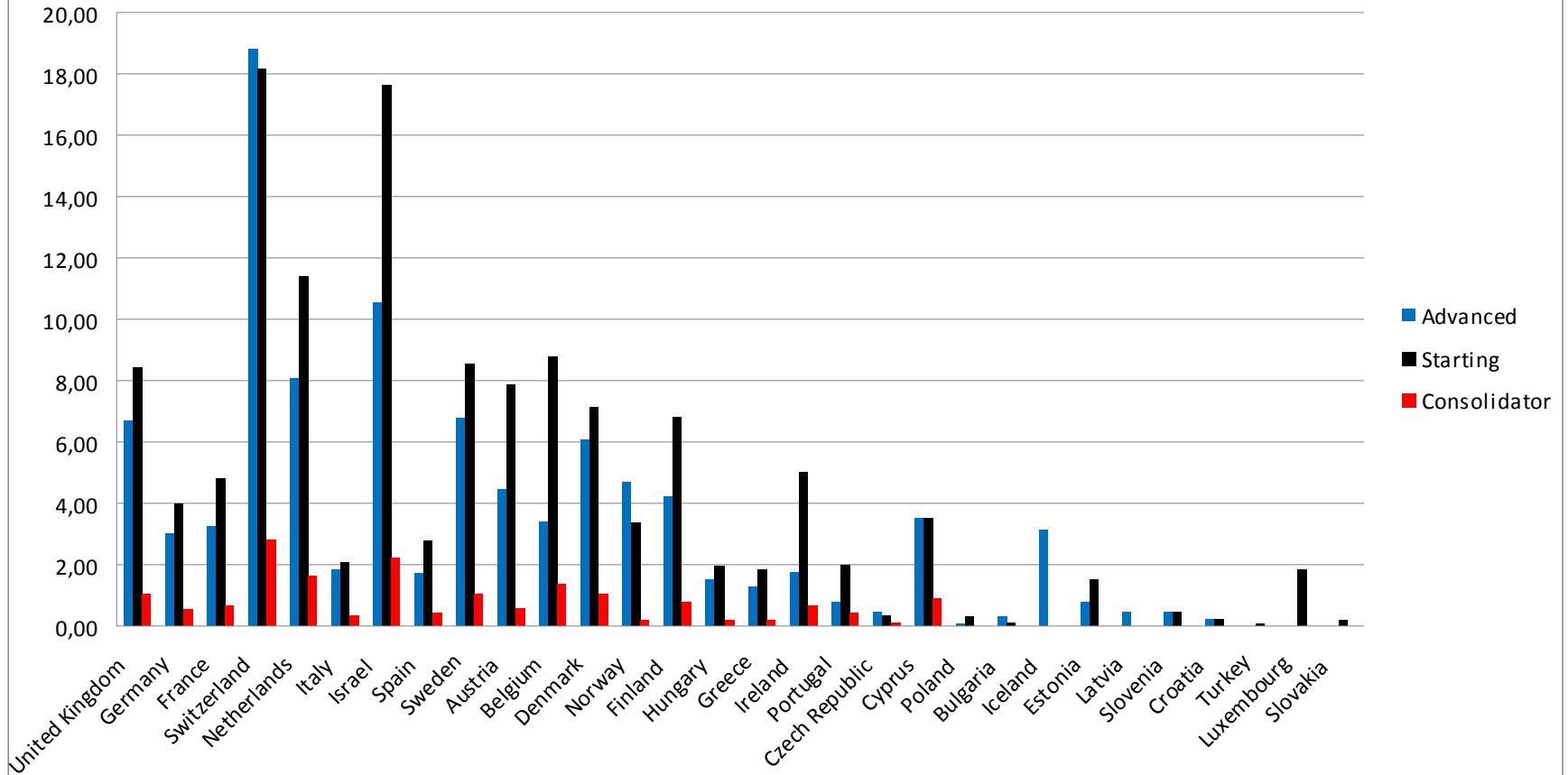
Od 43,000 predlogov projektov je ERC financiral skupno nekaj več kot 4,500 projektov.

Vrstni red držav po številu dodeljenih projektov

- Velika Britanija (1007)
- Nemčija (634)
- Francija (587)
- Holandija (392)
- Švica (337)
- **Italija (262)**
- Izrael (258)
- **Španija (246)**
- Švedska (164)
- Belgija (158)
- Avstrija (117)
- Danska (183)
- Finska (67)
- Norveška (43)
- Irska (40)
- Madžarska (39)
- **Grčija (38)**
- **Portugalska (34)**
- Polska (15)
- **Ciper (10)**
- **Češka republika (10)**
- Turčija (10)
- Bolgarija (3)
- Estonija (3)
- **Hrvaška (2)**
- **Slovenija (2)**
- Islandija (1)
- Latvija (1)
- Luksemburg (1)

ERC grants by country

Na 1.000.000 prebivalcev

Statistični Urad Republike Slovenije R&D (Nov. 7, 2014)

Skupna poraba sredstev v vseh sektorjih R&D: 2,59% BDP

- 715,5 M EUR industrija (oz. 77%)
- 121,7 M EUR vladni sektor (13%)
- 97,0 M EUR visokošolski sektor (10%)
- 0,4 M EUR privatni neprofitni sektor
- **Skupno 934,6 M EUR**

Nekateri podatki istega Urada se razlikujejo npr.

- Vladni proračun 174,5 M EUR
- EU strukturno fondi 92,7 M EUR
- **Skupno 267,2 M EUR ali 0.74% BDP ali 54,6 M EUR manj kot 2012.**

- **ARRS 2009: 184 M EUR (~0,8% BDP)**
- **ARRS 2014: 142 M EUR (0,48% BDP)**
- **ARRS 2015: 135 M EUR**

UNESCO (Institut za statistiko 2014): %BDP v R&D

- Avstrija 2,84
- Danska 2,98
- Finska 3,55
- Nemčija 2,92
- Izrael 3,93
- **Slovenija 2,80**
- Švedska 3,41
- ZDA 2,79

Podatki IMF za Slovenijo 2014, %BDP

43 Miljard EUR, kar je 0.31% BDP za R&D
(dno Evrope, nerazvite države!!)

Zaključek

- **Nujno je potrebno pregledati kaj predstavljajo industrijska vlaganja v R&D.**
- **Glede na ta vlaganja smo praktično v svetovnem vrhu in je ne razumljivo da imamo nizko dodano vrednost na proizvode in tako nizke plače v vseh sektorjih.**

Scopus: SJR (Scimago Journal & Country ranking)

Evropske države: H indeks (citati/članek)

■ Nemčija:	815 (8,64)	■ Finska:	407 (9,42)
■ Francija:	742 (8,04)	■ Portugalska:	269 (6,87)
■ Italija:	654 (8,37)	■ Norveška:	362 (8,50)
■ Španija:	531 (8,37)	■ Romunija:	153 (2,92)
■ Holandija:	636 (11,44)	■ Irska:	299 (9,00)
■ Švica:	629 (11,94)	■ Madžarska: 277 (6,72)	
■ Poljska:	336 (4,65)	■ Hrvaška:	161 (4,91)
■ Švedska:	567 (10,42)	■ Slovaška:	156 (4,78)
■ Belgija:	502 (10,01)	■ Slovenija: 172 (6,02) - 20	
■ Avstrija:	416 (9,50)	■ Bolgarija:	154 (4,1)
■ Danska:	476 (11,68)	■ Estonija:	148 (8,49)
■ Grčija: 295 (6,98)		■ Litva:	122
■ Izrael:	456 (8,87)	■ Islandija: 181 (12,9)	
■ Češka:	268 (5,92)	■ Latvija:	94 (4,85)

ERC razdelitev ved in evalvacija

3 disciplinarne domene pokrivajo celoten spekter znanosti, inženirstva in štipendij

- **Družboslovje in Humanistika** (SH - 6 panelov)
- **Vede o življenju** - Life Sciences (LS – 9 panelov)
Zanimivost: LS9 panel je Aplikativne vede in biotehnologija!
- **Fizikalne in inženirske znanosti** (PE – 10 panelov)

Skupno: 25 panelov, vsak panel ima predsednika ter 10-16 članov

Vsi člani panelov so izbrani na osnovi odličnosti (ERC Scientific council)

Formularji za prijavo projektov za vse 3 domene enotni.

ARRS razdelitev ved in evalvacija

6 ved:

- **Naravoslovje:** 9 področij in 37 podpodročij
- **Tehnika:** 22 področij in 93 podpodročij
- **Medicina:** 9 področij
- **Biotehnika:** 6 področij in 26 podpodročij
- **Družboslovje:** 13 področij in 21 podpodročij
- **Humanistika:** 12 področij in 9 podpodročij

Občasna strokovna telesa - OST (1-2 osebe) imenujejo recenzente za vseh 6 ved. ZSA nima praktično možnosti spreminjanja predlogov OST.

Predlog:

- **prijava projektov po formularjih ERC za bazične raziskave, za aplikativne raziskave pa verjetno postopki OP.**
- **Ocenjevanje po pravilih ERC (vodja projekta in vsebina projekta: ločeni le 2 oceni)**
- **Vsaka veda ima nekatere specifičnosti (NAMA/Tehnika, Družboslovje in Humanistika).**

Nekateri problemi za reševanje

- stalno spreminjanje pravilnikov ARRS
- neprimerno sestavljena vsebina formularjev za prijave razdelitev na podpodročja (ugodno za višje ocene A-jev)
- sredstva drugih državnih virov se posebej vrednotijo
- A3 (interni akt)
- ukinitvev normalizacije
- slaba kvaliteta recenzentov (imenuje OST :1-2 člana za vedo)
- množica projektov (6200), programov (460), 12 000 raziskovalcev
- OST ima "vso moč odločanja ", ZSA le potrjuje
- konkretni recenzenti niso poznani izmed 3600 potencialnih
- **celotna prenova ARRS dokumentacije in postopkov ter delovanja ARRS po evropskih standardih**

V razmislek in ukrepanje

**C. deDuve (Nobelova nagrada 1975)
je izjavil v Ljubljani (Oktober 1978):
“Znanost je del kulture naroda”**

Izjava YAE (Januar 2015)

**“Bazične raziskave so na čelu
moderne kulture: pomagajo nam
razumeti kdo smo”**